

Határtalanul! program – bolyais középiskolások felvidéki kirándulása

2018. szeptember 22-24.

Bár az Észak-és Dél-Komáromot összekötő új közúti híd csak 2020-ra készül el, a 33 szombathelyi bolyais diák, az őket kísérő 4 pedagógus, valamint az alsóbodoki iskola tanulói és tanárai 2018 szeptemberében a maguk eszközeivel és erejéből már megkezdték a saját hídjuk építését.

A Határtalanul! program keretében ismét háromnapos kiránduláson vettünk részt, melynek főbb állomásai Komárom, Búcs, Szőgyény, Bajmóc, Csicsmány és Mohi és Alsóbodok voltak. Az utazás előtt Kukor Ferenc tanár úr jóvoltából alaposan felkészültünk a Felvidék 20. századi történelméből és a tervezett programban fellelhető látnivalókból.

A komáromi erődrendszer Észak-Komáromban álló tagja, az Öregvár műszaki állapota miatt jelenleg kizárólag vezetővel látogatható. Itt találkoztunk testvériskolánk, az alsóbodoki Magyar Tannyelvű Magán-szakközépiskola tanulóival és tanáraival. A gazzal feltört beton és a romos épületek helyébe nehéz volt elképzelnünk az idegenvezetőnk által elénk festett hajdani reneszánsz pompát, melynek szépségét a török utazó, Evlia Cselebi így zengte: *„Komárom vára a Duna folyó szép szigetén fehér hattyú.”* Megálltunk a várerőd külső falánál magasodó Kőszűz szobránál is, melynek felirata büszkén hirdeti ma is a vár bevehetetlenségét (NEC ARTE, NEC MARTE – Sem csellel, sem erővel).

A várbejárás után Búcsón, a kilenc évfolyammal rendelkező Katona Mihály Alapiskolát látogattuk meg. Az igazgató asszony tájékoztatójából megtudtuk, hogy a tehetségpontként is működő magyar iskola a családi légkörön túl két fontos programmal is igyekszik a diákokat „odacsalogatni” és megtartani: mind a Madárles tábor, mind a LEGO programozás nagy vonzerőt jelentenek. „A falu

megmaradásának záloga a jól működő óvoda és iskola” – vallotta az igazgató asszony.

No meg a múzeum – tettük hozzá mi magunk néhány órával később, hisz a Babamúzeum megalapítása is egy új út volt az anyanyelvi iskola népszerűsítéséhez. Amikor mintegy húsz éve drámaian csökkent a gyermekszám a magyar nyelvű óvodákban és alapiskolákban, néhányan elhatározták, hogy egy népviseleteket bemutató babagyűjteménnyel próbálják a hovatarozás paraszát felszítani. A gyűjtemény babáit az eredeti viselet kicsinyítette másaiba öltöztették, nagyszülőktől unokáig tartó széles összefogást teremtve a mozgalommal. Elgondolkodtató volt látni egyrészt a népművészet sokszínűségét, másrészt a gondolat teremtő erejét ebben a múzeumban.

Ha Búcsón a szorgos munka, úgy Szőgyénben a kitartó halogatás „emlékművét” érhattük tetten. A Petőfi Sándor által halhatatlanná tett kishemes, Pató Pál szobrát tekintettük meg, s az emlékparkban megkoszorúztuk a néhai falujegyző és 1848-as nemzetőrkapitány szobrát, melynél elhangzott a Petőfi Sándor híres verse is, majd megtekintettük a kortárs galériát. majd a testvériség keresztjénél közösen énekeltük el a himnuszt. A Nagyboldogasszony-templom, valamint a tájház és múzeum megtekintését követően indultunk Alsóbodokra.

Este elfoglaltuk szállásunkat, az alsóbodoki Paulisz-rancs apartmanjaiban, s beszélgetéssel, énekléssel, játékokkal múlattuk az időt.

A kirándulás második napján Szlovákia legépebben maradt, teljességgel berendezett, kiemelt műemlékét a bajmóci várkastélyt csodáltuk meg. A legféltettebb kincsként külön toronyban őrzött szárnyas oltár szépsége hívőt és hitetlent egyaránt lenyűgözött, az egyik terem faberakásos falain pedig mindannyiunkat okító bölcs mondásokat olvashattunk: *„Barátságban gyakori változtatás romlást hoz”*. *„Szerezz aranyat, amennyire szükséged van, tudást, amennyit bírsz.”* *„Remény nélkül egy mű sem sikerül”*. A várudvaron búcsúzóul megemlékeztünk nagy királyunkról, Mátyásról, ki a hagyomány szerint több levelét is itt írta s keltezte kedves bajmóci tölgyfája alatt.

A múlt holt relikviái után az élőlényeké lett a főszerep. A majd' 400 állatfajt őrző Állatkert érdekességei között vettük szemügyre az akváriumot, valamint a majom-és elefántpavilont. Az erdővel gazdagon körülvett, tavakkal tagolt területen tigriseket, leopárdokat, majmokat, medvéket is láttunk.

Az állatkertben felépített mézeskalács-ház emléke ötlött fel bennünk, amikor a Rajcsanka-völgy utolsó településére, Csicsmányba értünk. A harapnivalóan friss hegyi levegő mellett a falu sajátos nevezetességei a feketére festett gerendaházak, melyeket fehér mésszel díszítenek. Megértettük, hogy miért is nevezik „lakott skanzennek”, hisz a 200 fős településen szinte minden épület hagyományosan festett, s két házat múzeumnak rendeztek be.

Hétfőn ki természettudományos kíváncsiságtól vezérelve, ki egy kis félsszel a gyomrában, de mindannyian nagy izgalommal vártuk a bebocsáttatást Szlovákia második atomerőművébe Mohiban. A látogatóközpontban az atomerőmű működéséről kaptunk tájékoztatást magyar nyelven egy ott dolgozó mérnöktől, s még szimulációs játékokat is kipróbálhattunk.

Szálláshelyünkre való visszaérkezésünk után megtekintettük a Paulisz-birtokon magánkezdeményezésre kialakított múzeumot és kápolnát, melyek mindegyike a vidék szülöttének, Esterházy Jánosnak állít méltó emléket. A kápolnához vezető emelkedőn a mártír életáldozatának főbb eseményeit élhettük át a fából faragott kálvária állomásain, majd a szent helyre érve megkoszorúztuk az altemplomban kialakított sírját, s adóztunk a mártír gróf szomszédságában nyugvó iskolaalapító és templomépítő Paulisz Boldizsár emlékének.

Búcsúzáskor a vendéglátók kedves ajándékkal leptek meg minket, mi pedig a májusi magyarországi látogatásra hívtuk meg őket, ahol megpróbáljuk viszonzni majd a figyelmes vendéglátást és a sok szeretetet, melyben a három nap során részesültünk.

Bolyais gimnazisták

2018. szeptember

